

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Simán*

Cím: *Megalakult a háziasszonyok szabadszervezete.*

Forrás: *Ak Ujság*

Bp.

1919. I. 10.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

331.78

Hely

Idő

" 1919 "

Személy

Megalakult a háziasszonyok szabadszervezete.

(Viharos nagygyűlés a régi képviselőházban. A „Tűzhely“ és a szociáldemokrata párt közti ellentétek.)

Délután négy órára volt ugyan kitűzve a Márta Magyar Háziaszonyok Gazdasági Szövetsége, a Katolikus Háziaszonyok Országos Szövetsége és a „Tűzhely“ által rendezett alakuló nagygyűlés kezdete, de a hölgyek oly csekély számban jelentek meg s az érdeklődés oly lanyhának bizonyult, hogy csak jóval a kitűzött idő után kezdtek meg a gyűlést *Apponyi Albertné* elnöklésével. Mégis sejtettem, hogy nem zajlik le majd simán ez a háziasszonyok által szervezett alakuló nagygyűlés, mert a folyosón találkoztam *Wlach Mária*val, a szociáldemokrata háztartási munkásnök elnökjével, a ki kérdésekre azt felelte, hogy valószínűleg szükség lesz az ő és elvtársnői szereplésére.

Miután *Rosenberg* Augusztia pár szóval ismertette a szervezkedés célját, első előadóként *Almády Géza*, a Márta-egyesület elnöke lépett az emelvényre, a ki a cselédnek a családdhoz tartozását hangoztatta, beszélt az arányos munkamegosztásról, törvényes formák betartásáról. Statisztikai kimutatásából felolvasta, hogy 47.207 lakás közül mindössze 27.786 lakásban van cselédszoba a fővárosban.

Ezután *Bérczy Sarolta*, a Tűzhely titkára követelte az 1876. évi cseléd-törvény hatályon kívül helyezését és ismertette a Tűzhely programját, mely mérsékelt irányával az osztálybékét szolgálja, nem pedig az osztályharcot. Előadását heves közbekiáltásokkal zavarták a szociáldemokrata pártiak, úgy hogy felszólították őket, hagynák megjegyzéseiket a gyűlés végére. Miután még rámutatott az előadó a

fennálló ellentétekre, melyek az ő követelésüket elválasztják a szociáldemokratáktól, de a melyek közelebb hozzák egymáshoz a gazdasszonyokat és cselédeket, következett *Schiffner* Agost, a ki a békés megegyezést ajánlja. Közben élénk derűtséget keltett a mind népesebb gyülekezésben a vasárnap délutántól hétfő reggelig tartó kimenő, a mit a szabadszervezet követelt. Hogy a cselédeknek nem szabad rossz bizonyítványt adni, ez is roppantul fáj egyes hölgyeknek. Hozzászolt a tárgyhöz *Lungauer* Erzsébet. Szerinte a cselédmizériát a munkaidő szabályozásának hiánya okozta. Írásbeli szerződést ajánl minden egyes esetben. A bérek évenkénti arányos emelkedését s a háztartásokba a háztartási gépek meghonosítását. (Élénk felkiáltások: Hol lehet őket kapni? Se gáz, se fűtés!)

Neumann Árminné továbbképző-, cselédképző-, főző-, mosókurzusokat indítványoz. *Egészségtanra tanítsák a cselédeket!* Közben a radikális párt osztogatja belépési felhívásait; a terem teljesen megtelik, a hangulat megélénkül.

Törökné Kovács Hermin a kisarczott közeposztályról s a háziasszonyok nyomoruságos helyzetéről beszél, a min a hátsó padsorokban ülő szociálisták szívből mulatnak. De nem messze tőlük csoportosan üldögélinek a Tűzhely cselédlánytagjai, a kik viszont akkor tapsolnak, a mikor azt a vezetőjük jónak látja. Ez ellensúlyozza a másik pártot. Azután még *Reiöd* Tiborcz főtisztelendő ur, a Tűzhely igazgatója mond pár lelkes szót, ajánlja a Háztartási Kamarák felállítását, a hol asszonyok és cselédek egyaránt képviselve lennének. Azonkívül külön betegbiztosítót kér a cselédeknek, mert a Munkásbiztosító pénztár a háziasszonyoknak nagyon drága.

A háziasszonyok részéről ezzel mindenki elmondta a magáét, most *Horváth* Katicza könyvkötő kér szót. Mindenekelőtt a „kipofozott“ cselédek szenvedéseit kéri számon. Erre óriási

zaj támad. (Felkiáltások: Mert megérdemlik! Ugy is kell!) — A törvény előtt cselédnek soha nem volt igaza! — folytatja *Horváth* Katicza. Erre újra örült nagy zsvajgás támad. *Rosenberg* Augusztia felkéri előadónót, hogy ne igazságon! Az előadó folytatja: — Kinek a büne az, hogy a cselédek osztálya a társadalomnak olyan alacsony rétege. (Mély büntudatos csend.) — Ezután még a helyszerzői intézmény rögtöni eltörlését követeli. — Eleget kerestek a háborúban és azelőtt is! — mondja. Követeli, hogy a megszégyenítő fényképes cselédkönyveket vonják be. — Cselédek végre is nem fejeznek! Ezzel szemben a közönség köréből viharos kiáltások hangzanak: Idegeneket fogadunk a házukba! Tolvajokat!

Horváth Katicza folytatja: Mennyivel több értéket biznak a háztartási munkásnőre, mint a gyári munkásnőre? Ez utóbbinak nem kell arczképes igazolvány? (Felkiáltások: a gyerekeinket bizzuk rájuk!)

Ezután *Bukszán* Róza, a ki 16 éve cseléd, nagyon mérsékeltén beszél. Látszik rajta a „Tűzhely“ nevelése. *Mellerné-Miskolc*zy Eugénia a Feministák Egyesületét képviseli a gyűlésen, *Rózsavölgyiné* pedig, a kinek sok szép írását olvastuk *Ego* név alatt, azt mondta, hogy inkább egy kalappal kevesebb lesz a garderoberében, de a cselédbiztosítási díjakat és a béreket nem lehet sokalni.

Végül a szabadszervezetet megalakultnak jelentették ki, *Simán*.